

★ ПОЛІТИКА З ПИТАНЬ СПОРТУ, ВІДПОЧИНКУ Й АСОЦІАТИВНОГО ЖИТТЯ ★

Підтримання соціально-культурних заходів, що їх проводять молодіжні об'єднання й організації, молодіжні групи і громадські центри

Підтримання зокрема тих організацій, які готують працівників / працівниць і керівників / керівниць молодіжних клубів і організацій

Проект «Запровадження мобільної молодіжної роботи в громадах Львова, Івано-Франківська, Луцька, Нововолинська, Кременчука з дітьми й молодими людьми — переселенцями/переселенками, які перебувають у цих громадах» відбувся у 2022 році. У 2023 році ми організовували події на базі двох шелтерів у Кременчуці й шелтеру для внутрішньо переміщених осіб у Градизьку. Зустрічі були про самоідентифікацію, власні сильні і слабкі сторони, з арт-терапією й тілесними практиками для відновлення, про працевлаштування, створення і втілення власних ініціатив. Додатково ми забезпечували консультації психологів/психологинь.¹

ПРИКЛАДИ

Молодіжний фонд повіту Тіміш (FITT), який керує Молодіжним домом у Тімішоарі (Румунія), напружував серйозний досвід у молодіжній галузі, розширивши свою активну роль у розробленні молодіжної політики з місцевого до регіонального, а далі до національного рівня. У 2014 році центр розпочав співробітництво з муніципалітетом Тімішоарі, створивши місцевий консультативний комітет зі справ молоді. До складу комітету входять представники і представниці молодіжних НУО й неформальних груп молодих людей та працівники і працівниці муніципалітету, які щомісяця зустрічаються для обговорення поточних проблем і реалізації місцевої молодіжної стратегії.²

1. Досвід Альони Глазкової. <http://rm.coe.int/experience-collection-27-04-23-4-/1680ab2181>

2. Знак якості Ради Європи для молодіжних центрів. Добра практика в молодіжних центрах.

URL: <https://rm.coe.int/youthcentre-ukr-good-practices/1680a0c66a>

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Закликання громадських об'єднань активно сприяти залученню молоді до діяльності їхніх статутних органів

★ ПОЛІТИКА ЩОДО СПРИЯННЯ ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ Й БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ ★

Розроблення стратегій та ініціатив, спрямованих на зниження безробіття серед молоді, спільно з молодими людьми (включно з тими, які не мають роботи або можуть її втратити)

Створення місцевих центрів зайнятості для надання спеціалізованої допомоги й підтримання молодих безробітних людей у пошуку цікавої і стабільної роботи

Шкільний коворкінг з вирощування мікрозелені в ліцеї «Львівський» (м. Львів): зацікавлені учні/учениці створили команду, яка підготувала бізнес-план, налагодила зв'язки з місцевими підприємцями / підприємцями для продажу, розробила лого. Інакше кажучи, на практиці набули базових підприємницьких навичок.³ Завдяки можливостям, які надає швейний шкільний коворкінг у Городецькому ліцеї № 4, молода бізнесменка з числа ВПО започаткувала власний бізнес і навчає школярів/школярок.

ПРИКЛАДИ

Фундація Соціального педагогічного інституту Берліна «Walter May» (Stiftung Sozialpädagogisches Institut Berlin «Walter May», Stiftung SPI) організувала молодіжні аудити (Jugend-Audits) для сприяння розробленню урядової Молодіжної стратегії (Jugendstrategie). У 2019 році молоді люди від імені BMFSFJ провели три молодіжні аудити, у кожному з яких брали участь від 15 до 22 молодих осіб, які перевіряли такі аспекти роботи з молоддю: мобільність; диджиталізація; освіта і працевлаштування; навколишнє середовище; різноманітність; участь молоді. Було обговорено різні думки й окреслено напрями подальшої діяльності.⁴

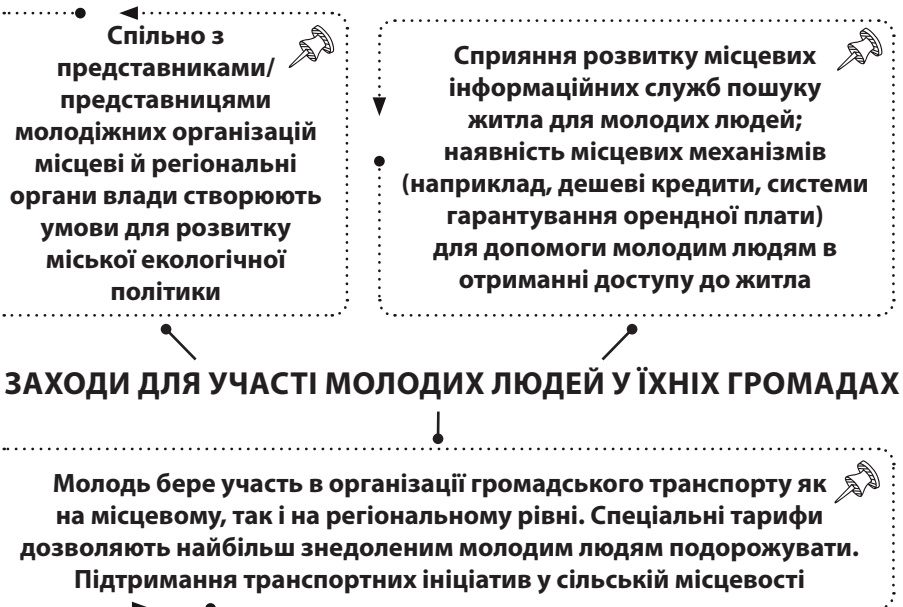
3. <https://www.youtube.com/watch?v=liW1AQEn22c>

4. <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/germany/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Закликання громадських об'єднань активно сприяти залученню молоді до діяльності їхніх статутних органів

★ ПОЛІТИКА ЩОДО МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА Й ЖИТЛОВИХ УМОВ, ЖИТЛОВА ПОЛІТИКА І ТРАНСПОРТ ★

За участі молоді розроблена стратегія Львівської агломерації, перша стратегія для такого типу мікрорегіонів в Україні. У процесі розроблення проводили окрему фокус-групу представники і представниці молодіжних ГО, молодіжні активісти/активістки брали участь у секторальних робочих групах з питань розвитку інновацій, соціально-медичної галузі, розвитку кластерів, у стратегічних сесіях у громадах. Серед завдань стратегії активізація залучення молоді до агломераційної співпраці громад, реалізація спільних проєктів у галузі мобільності, охорони навколишнього середовища, економічного й соціального розвитку.⁵

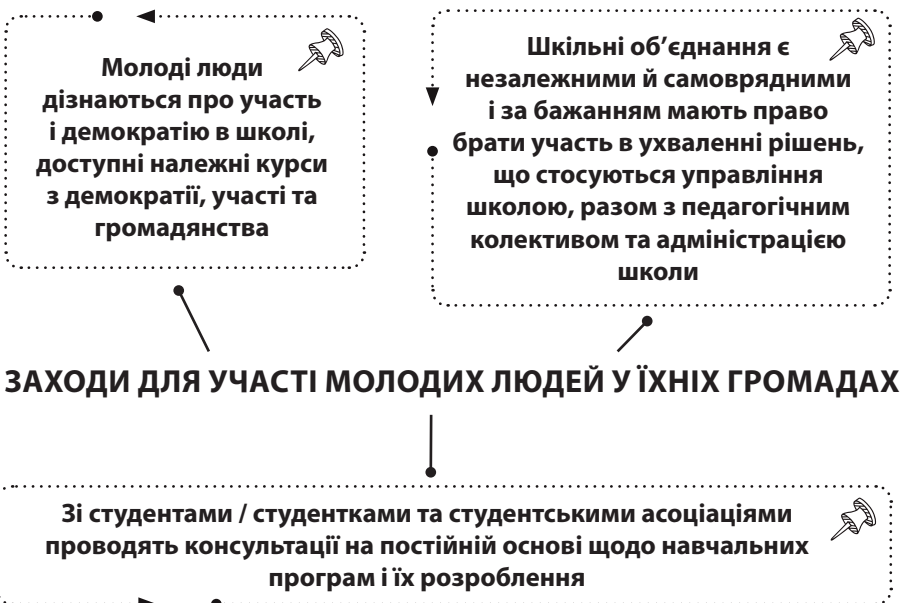
ПРИКЛАДИ

У межах французького складника Конференції про майбутнє Європи у 2021 році Міністерство Європи та закордонних справ у партнерстві з Make.org організувало онлайнову консультацію «Parole aux Jeunes» («Надай голос молоді»). Було опитано 50 000 осіб віком від 15 до 30 років і підготовлено 2 198 пропозицій щодо їхнього бачення Європи і Європейського Союзу, зокрема прагнення до взаємопов'язаної Європи через кращу транспортну інфраструктуру і сприяння міжкультурності.⁶

5. Стратегію створено за підтримки Програми Ради Європи «Посилення доброго демократичного врядування і стійкості в Україні» в рамках Плану дій Ради Європи для України на 2023 – 2026 роки «Стійкість, відновлення та відбудова» за методологією Центру експертизи доброго врядування Ради Європи на запит Львівської обласної військової адміністрації. URL: <http://url.li/nlva>

6. <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/france/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

★ ПОЛІТИКА ОСВІТИ Й НАВЧАННЯ, ЯКА ЗАОХОЧУЄ УЧАСТЬ МОЛОДІ ★

Суть моделі шкільних коворкінгів у тому, щоб стимулювати учнів/учениць і освітян/освітянок «вийти за межі шкільного подвір'я» й почати брати участь у житті громади (через соціальні проєкти, спільні заходи з нешкільною молоддю й дорослими в приміщенні школи й т. ін.). Наприклад, у Крупецькому ліцеї, де створили кулінарний коворкінг, який забезпечував місцевих і ВПО хлібобулочними виробами, учні/учениці ініціювали дослідження місцевих рецептів хліба, а молоді господині з числа ВПО діляться власноруч випеченими в коворкінгу виробами з місцевими самотніми літніми людьми.⁷

ПРИКЛАДИ

Норвезька асоціація місцевих і регіональних влад (KS) розробила цифрові ігри, навчальні ресурси й фільми про місцеву демократію, участь і муніципальний сектор. Ресурси безкоштовні й підходять для учнів / учениць гімназій. У KS також є центр для відвідувачів/відвідувачок, відкритий для шкіл.⁸ Гра Snasen,⁹ наприклад, розрахована на учнів/учениць 10 класу і старших класів середньої школи. Гра занурює в те, як голова має ухвалювати важливі для муніципалітету рішення – потрібно враховувати думку громадян/громадянок і фінансовий стан муніципалітету. Крім того, необхідно забезпечити, щоб рівень безробіття не зростав, і зробити муніципалітет привабливим місцем для поселення.

7. <https://www.youtube.com/watch?v=bXYjjYEzb08>

8. <https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/ks-ung/>

9. <https://snasen.ks-ung.no/>

ПОЛІТИКА МОБІЛЬНОСТІ Й ОБМІНІВ

Підтримання об'єднань і груп, що виступають за підвищення мобільності молоді (молодих робітників / робітниць, студентів / студенток або волонтерів / волонтерок) через політику обмінів, і сприяння формуванню зв'язків та усвідомлення себе громадянами / громадянками Європи

Заохочення молодих людей, їх організацій і шкіл брати активну участь у міжнародних двосторонніх заходах, усіх видах обмінів і європейських мережах

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Молоді люди залучені до партнерських комітетів й інших органів, що відповідають за здійснення обмінів

Завдяки участі молодіжних працівників і працівниць з України в навчальному візиті й семінарі для молодіжних працівників і працівниць у грудні 2022 року у м. Страсбург (Франція), 14-й Платформі молодіжних центрів зі Знаком якості Ради Європи у травні 2023 року у м. Страсбург (Франція), 15-й Платформі молодіжних центрів зі Знаком якості Ради Європи у травні 2024 року у м. Будапешт (Угорщина) активізувалось міжнародне співробітництво. У жовтні 2023 року десять представниць молодіжних центрів трьох областей України взяли участь у навчальному візиті до молодіжного центру Мартінен зі Знаком якості Ради Європи у м. Віррат (Фінляндія); дев'ять представниць восьми молодіжних центрів в Україні взяли участь у навчальному візиті до молодіжного центру зі Знаком якості Ради Європи у м. Кілларні (Ірландія). 27 листопада – 2 грудня 2024 року шість представниць молодіжних центрів з п'яти областей України взяли участь у навчальному візиті до Лісабонського молодіжного центру зі Знаком якості Ради Європи (Португалія).¹⁰

ПРИКЛАДИ

Українсько-польські обміни молоддю здійснюють відповідно до Договору між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Польща про Українсько-Польську Раду обміну молоддю.¹¹ Наприклад, у 2022 році польська сторона реалізувала 66 проектів, участь у яких узяли 2177 осіб. Мета молодіжних обмінів: підтримка співробітництва української та польської молоді, а також розбудова дружніх взаємин між народами України та Республіки Польща. До участі в обмінах запрошують інститути громадянського суспільства, заклади освіти й комунальні установи, які працюють з молодими людьми. Кількість осіб у групі може бути від 10 до 40. Вік учасників та учасниць – від 14 до 35 років.

10. <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/cooperation-with-youth-centers-that-have-the-quality-mark-of-the-council-of-europe>

11. <https://surl.li/wqvlhz>

ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Консультації між молодіжними організаціями, виборними представниками і представницями та всіма соціальними і професійними групами, пов'язаними з питаннями соціального забезпечення й зміцнення здоров'я

Поява й реалізація проєктів, розроблених молодими людьми, які сприяють розвитку концепції всебічного здоров'я й динаміки суспільного життя

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Спільно з представниками і представницями молодіжних організацій і службами охорони здоров'я просування місцевої інформаційної політики та консультативних послуг для молодих людей щодо захворювань, що передаються статевим шляхом, і постраждалих від уживання тютюну, алкоголю й наркотичних речовин

Teenergizer – це рух, який об'єднав підлітків з регіону Східної Європи та Центральної Азії. «Разом ми створюємо світ, у якому кожен підліток може реалізувати свій потенціал. Світ, вільний від дискримінації у всіх його проявах, включно з ВІЛ. Світ, у якому права всіх підлітків і молоді, особливо дівчаток, не потрібно захищати, тому що їх повністю дотримуються. Унікальність Teenergizer у тому, що проєкти для підлітків придумують і втілюють самі підлітки. Адже ми, як ніхто інший, знаємо, що нам потрібно!».¹²

ПРИКЛАДИ

У Данії Ungerpanel.dk є національною мережею молодіжних комісій при данських лікарнях. Зараз мережа складається з представників і представниць місцевих молодіжних груп з данських лікарень. Кожна місцева молодіжна комісія має право на чотири місця в національній мережі. Вікова група для місцевих молодіжних панелей – 14 – 25 років. У панельній дискусії можуть брати участь усі молоді люди з цільової групи, тяжко або хронічно хворі. Місцеві молодіжні комісії збираються кілька разів на рік. Під час деяких дискусій вирішують місцеві питання, як-от кімнати для молоді в лікарні; на інших обговорюють права хворих людей, школу, дружбу.¹³

12. <https://teenergizer.org/hto-my/>

13. <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/denmark/53-youth-representation-bodies>

ПОЛІТИКА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Підтримання доступу молодих чоловіків і жінок до відповідальних посад у професійному житті, асоціаціях, політиці й місцевих і регіональних органах влади

Сприяння з раннього дитячого віку освітній політиці рівності між жінками і чоловіками

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Реалізація й оцінювання заходів, спрямованих на створення рівних можливостей для дівчат і молодих жінок

ГО «Жіноча ліга» у 2020 р. започаткувала «Академію лідерства для дівчат» – програму для дівчат-підлітків, яка діє постійно. Завдяки програмі дівчата з невеликих міст і сіл України отримують можливість змінити їхнє життя й життя їхньої громади, стати більш впевненими в собі та власному потенціалі, розвинути м'які навички та стресостійкість, здобути базові знання в контексті професійної орієнтації. У 2022 – 2023 роках програма містила онлайн-зустрічі з експертками з різних галузей, виконання творчих креативних завдань між зустрічами, психологічне підтримання, підтримання реалізації ініціатив випускниць програм тощо.¹⁴

ПРИКЛАДИ

Європейський молодіжний фонд у проектах, які він підтримує, просить неурядові організації вдягнути «гендерні окуляри» і критично подумати про те, як вони підходять до гендерної нерівності й гендерної дискримінації і як вони можуть урахувати гендерні аспекти. У загальних рисах ці «гендерні окуляри» слід використовувати під час планування, здійснення й оцінювання діяльності. Інформаційні матеріали, створені молодіжними організаціями різних країн з теми гендерної рівності, доступні на сайті Фонду: <https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/gender-perspectives>

14. <http://womensleague.org.ua/uk-UA/Novyny/Uchast-zhinok-u-cyvrovij-ekonomici-ES--podolannya-gendernogo-rozryvu.aspx?ID=88>

ПОЛІТИКА ДОСТУПУ ДО КУЛЬТУРИ

Молоді люди через їхню культуру та здатність до ініціативи, дослідження й інновацій відіграють важливу роль у цих культурних подіях

Доступ до культури в усіх її формах і розширення можливостей для творчої діяльності, зокрема в нових напрямках

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Місцеві й регіональні органи влади ухвалюють разом з молодими людьми і їхніми організаціями політику, спрямовану на те, щоб дозволити їм стати діячами/діячками культури, надавши їм доступ до знань, культури і творчої діяльності в спеціально призначених місцях і способами, прийнятними для втілення цієї мети

Молодіжний центр «START» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини представив інклюзивну 3D-карту, яка допомагає молоді й ширшій громаді досліджувати культурні, рекреаційні й туристичні аспекти Черкащини. До створення 3D-карти долучилися школи, заклади вищої освіти, люди з порушеннями слуху та зору з інклюзивно-ресурсного центру, а також люди похилого віку. Вони розробляли маршрути містом. Карта має версії англійською і українською мовами.¹⁵

ПРИКЛАДИ

У Данії Медійна рада для дітей і молоді (Medierådet for børn og unge) є національною радою, яка класифікує фільми для дітей віком до 15 років і надає рекомендації щодо використання дітьми й молоддю комп'ютерних ігор і цифрових медіа. Панель SoMe Youth присвячена використанню молоддю соціальних мереж і цифрових технологій. Щороку Медійна рада та її партнери/партнерки обирають на основі шкільної мережі Save the Children цілий клас, який консультує Медійну раду й партнерів/партнерок щодо соціальних мереж і цифрових технологій.¹⁶

15. https://fspo.udpu.edu.ua/inklyuzyvno-sotsial%ca%b-9na-3D-karta/?fbclid=IwAR1O-1V-yRDiR9H-3j_8nr2_e5FwNLfhN2O72nWRUFJX-HQ-qWEw-38f0Bi_M#/

16. <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/denmark/53-youth-representation-bodies>

ПОЛІТИКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ Й ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Фінансове підтримання освітніх проєктів у школах і громадських об'єднаннях щодо інформованості про проблеми навколишнього середовища

Підтримання заходів і проєктів, які сприяють сталому розвитку й охороні навколишнього середовища

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Залучення молодих людей і молодіжних організацій до ухвалення рішень щодо проблеми навколишнього середовища

До роковин російського вторгнення в Україну в лютому 2022 року Донецький обласний дитячо-молодіжний центр провів онлайн-форум «We will restore» («Ми відновимо») для представників і представниць студентської молоді. Мета – напрацювання ідей для відновлення Донеччини після перемоги. Розпочали форум з експертних виступів про стан освіти, екології, історичні передумови війни та про економічну ситуацію в області. Під час обговорення молоді люди пропонували власні шляхи вирішення цих проблем, які згодом презентували органам обласної влади. Вдалою практикою також була публічна презентація одним із учасників додатка «Моя громада» як прикладу сприяння сталому розвитку громади.¹⁷

ПРИКЛАДИ

Ідрія – невелике місто на заході Словенії, об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО з населенням менше 6000 осіб. TBI – це бренд, який належить до проєктів для молоді. Абревіатура TBI розшифровується як «Ildrija To Be» (Ідрії бути – вільний переклад українською). До проєкту були залучені 30 молодих людей, переважно студентів/студенток університетів. Приблизно половина з них – молоді люди зі Словенії, решта з інших країн. Усі цікавляться міським дизайном, архітектурою або схожими темами. Було висловлено конкретні пропозиції для місцевого рівня, зокрема кінотеатр під відкритим небом, кухня під відкритим небом, розвиток доступного житла для тих, хто завершив навчання (щоб допомогти утримати молодь у місті).

17. <https://surl.li/jmndqw>

18. Нові та інноваційні форми участі молоді у процесах ухвалення рішень (2018).

URL: <https://edoc.coe.int/en/youth-in-europe/7625-new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-processes.html>

ПОЛІТИКА БОРОТЬБИ З НАСИЛЬСТВОМ І ЗЛОЧИННІСТЮ

Залучення молодих людей до рад з профілактики злочинності, якщо вони існують

Сприяння створенню мереж об'єднань і проєктів для боротьби з насильством і виховання терпимості як у школі, так і поза нею

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Робити все можливе, щоб захистити молодих людей від сексуальної експлуатації, жорстокого поводження, а також створити структури для надання психологічної і матеріальної допомоги й конфіденційного консультування

«Громадська організація «Інкубатор демократичних ініціатив» у 2023 році задля запобігання та протидії домашнього насильства по відношенню й за участі школярства у Хмельницькій громаді реалізувала проєкт «Мистецтво здорових стосунків». У співпраці зі Службою у справах дітей Хмельницької обласної державної адміністрації і Міським центром по роботі з дітьми та підлітками за місцем проживання Управління молоді та спорту Хмельницької міської ради для школярства міста провело сім показів вистави «Насильство руйнує мрії» (у форматі форум-театру), що була розроблена самими школярами і школярками. Окрім перегляду вистави, глядачі і глядачки мали змогу самі стати акторами й акторками, замінити одного/одну із персонажів і допомогти героїні, яка зіткнулась із домашнім насильством, знайти вихід із ситуації. Глядачі і глядачки були дуже активні в залученні й пошуку рішення. Вони також отримали друковані інформаційні матеріали, а потім могли долучитися до прямих ефірів у Інстаграм, де в живому спілкуванні з психологінею, юристкою та поліціанткою отримали відповіді на запитання, що їх хвилювали».¹⁹

ПРИКЛАДИ

Програму «Подорож попереду» впроваджує організація Save the Children у місті Кардіфф (Великобританія). Проєкт спрямований на підтримання ромів/ромок і мандрівних молодих людей з усього Уельсу, забезпечення можливості впливати на позитивні зміни в політиці й розвитку послуг у громаді, місцевій владі та на національному рівні. Проєкт орієнтований на молодь віком до 18 років, хоча кілька старших молодих людей працюють як волонтери/волонтерки. Проєкт співпрацює з місцевими партнерами/партнерками й місцевими форумами для ромів/ромок і мандрівної молоді, організовує регулярні засідання регіональних і національного форумів. Проєкт також має на меті боротьбу з ненавистю та знущаннями, яких зазнають роми/ромки, діти й мандрівна молодь, і передбачає розвиток дружніх до молоді механізмів повідомлення про злочини на ґрунті ненависті та створення ефективних партнерських відносин і перенаправлення з відповідними установами.²⁰

19. <https://diiukraine.org/mystetstvo-zdorovykh-stosunkiv/>

20. Там само

★ ПОЛІТИКА БОРОТЬБИ З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ ★

Забезпечення рівного доступу для всіх громадян і громадянок до громадських місць, професійного навчання, шкіл, житла, культурної діяльності й інших галузей життя

Сприяння міжрелігійному діалогу

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Сприяння полікультурній антирасистській освіті й просвіті з питань протидії дискримінації

Громадська організація «Молодіжний центр Кіровоградської області» поділилась досвідом, коли молодь закладів освіти створює відеоролики на соціальну тему «Толерантність як основа сучасного світу» й постери «Міжкультурний діалог в основі миру». Кращі роботи конкурсантів / конкурсанток поширюють у закладах освіти й культури області, у ЗМІ. Так молодь через власну творчість демонструє необхідність поваги до гідності й прав людини і прав дитини, рівності всіх громадян/громадянок незалежно від віку, віросповідання, соціальної, етнічної, расової чи сексуальної належності.²¹

ПРИКЛАДИ

Рух «Без мови ворожнечі» – це молодіжна кампанія, очолювана Департаментом молоді Ради Європи, для боротьби з мовою ворожнечі та просування прав людини в інтернеті. Започаткований у 2013 році, він був розгорнутий на національному й місцевому рівнях у межах національних кампаній у 45 країнах. Рух залишається активним завдяки роботі різних національних кампаній, онлайн-активістів/активісток і партнерів/партнерок.²²

21. Посібник для навчання з питань соціальної згуртованості й безбар'єрного середовища в молодіжному секторі.

URL: <https://rm.coe.int/training-manual-on-social-cohesion-and-barrier-free-environment-in-the/1680ab260e>

22. <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign>

★ ПОЛІТИКА ЩОДО СЕКСУАЛЬНОЇ ОСВІТИ ★

Недирективне статеве виховання в школах

Наявні організації та служби, що надають інформацію про стосунки, форми статевого життя і планування сім'ї

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Молоді люди активно залучені до планування, реалізації та оцінювання інформації й послуг, спрямованих на молодих людей

Громадська організація «Інститут Креативних Інновацій» і Молодіжний центр Житомирщини #kreativ_space у 2023 році реалізували проєкт «Сексуальна освіта на території #kreativ_space». Проєкт планували з молодими людьми, і реалізовували його молоді люди. На етапі планування провели коротке опитування в соціальних мережах. У молодіжному центрі створили тематичну бібліотеку й підготували модераторів і модераторок зустрічей «Як говорити про сексуальну освіту за принципом рівний – рівному / рівна – рівній». Темі заходів: тіло, безпека і згода, секс і задоволення, контрацепція та ІПСШ. Також провели зустріч «Міфи про секс» з Анастасією Забелою, авторкою блогу на тему сексуальної освіти УТрусах. Зворотний зв'язок показав важливість таких заходів. Центр розробив програму заходу щодо сексуальної освіти для проведення у громадах.²³

ПРИКЛАДИ

Данська асоціація планування сім'ї керує корпусом від молоді до молодших, який пропонує сексуальну освіту для програм початкової, нижчої середньої, старшої середньої та спеціальної освіти. Навчальна програма охоплює тіло, стать, сексуальність, репродукцію, контрацепцію тощо. Навчання може відбуватися в офісі Данської асоціації планування сім'ї або в школі.²⁴

23. https://www.instagram.com/s/aGlnaGxpZ2h0OjE3OTc0NjA2ODM1NDU5Mzg5?story_media_id=3033224384089308235&igshid=MzRIODBiNWFIZA==

24. <https://sexogsamfund.dk/en>

ПОЛІТИКА ДОСТУПУ ДО ПРАВ І ПРАВА

Молоді люди мають доступ до прав та обізнані про них через розповсюджену інформацію, зокрема в школах, групах однолітків і через інформаційні послуги

Підтримання в доступі до прав службами, призначеними для роботи разом з молодими людьми

ЗАХОДИ ДЛЯ УЧАСТІ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ У ЇХНІХ ГРОМАДАХ

Молоді люди беруть участь у виробленні нових правил (зокрема в організаціях, закладах освіти, установах і відповідних службах)

Громадська організація «Донецький молодіжний дебатний центр» у 2022 році за підтримки Європейського молодіжного фонду Ради Європи реалізував проєкт «Голоси молодих людей в Україні».²⁵ Проєкт передбачав навчання команд молодих людей, збір їхніх історій, кампанію відеоісторій у соціальних мережах для посилення участі молоді у відстоюванні інтересів під час війни. Команди також узяли участь у спільній зустрічі з представниками і представницями місцевих органів влади в галузі молоді задля пошуку спільних рішень щодо задоволення потреб та інтересів молодих людей під час війни. Проєкт реалізовували в партнерстві з молодіжним центром «Нові крила» (м. Нововолинськ), громадським об'єднанням «Кременчуцький інформаційно-просвітницький центр «Європейський клуб» (м. Кременчук), Ніжинським молодіжним центром (м. Ніжин), Охтирським молодіжним центром (м. Охтирка), Донецьким обласним дитячо-молодіжним центром (м. Краматорськ).

ПРИКЛАДИ

Національна молодіжна рада Естонії ініціювала проєкт «Osaluskohtvikud» (молодіжні кафе участі), щоб забезпечити платформу для місцевих політиків/політикинь, державних службовців/службовиць, фахівців/фахівчинь, які працюють з молоддю, батьків/матерів тощо, щоб зустрічатися й обговорювати актуальні питання з місцевою молоддю зі шкіл, молодіжних організацій, неорганізованою молоддю, зацікавленою взяти участь у заходах, тощо. Зустрічі відбуваються щороку в листопаді в різних громадах по всій країні й залучають понад 1500 учасників/учасниць.²⁶

25. <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/voices-of-young-people-in-ukraine-the-project-has-been-launched-with-the-support-of-the-eyf-of-the-council-of-europe>

26. <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/estonia/54-young-peoples-participation-in-policy-making>